IQRO JURNALI , IQRO JOURNAL, ИКРО ЖУРНАЛИ
ISSN:2181-4341| wordlyknowledge.uz/index.php/iqro
Volume 22 Issue 01 IYUN 2026

BO‘LAJAK BOSHLANG‘ICH SINF O‘QITUVCHILARINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VOSITASIDA METODIK TAYYORLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH

Xolmuratova Gulnoza Abduqahxor qizi
GulDU doktoranti
gulnozaxolmuratova3@gmail.com
+99888 101 12 32

Annotatsiya: ushbu maqolada bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarini raqamli texnologiyalar asosida metodik tayyorlash tizimini takomillashtirishning ilmiy-pedagogik jihatlari tahlil qilinadi. Shuningdek, o‘qituvchilarni kasbiy rivojlantirish jarayonida raqamli yondashuvlarning o‘rni, xorijiy va mahalliy olimlarning ilmiy qarashlari umumlashtirilgan holda yoritiladi.

Kalit so‘zlar: metodik tayyorgarlik, kompetensiya, bilim, ko‘nikma, malaka, raqamli texnologiyalar, individual yondashuv, pedagogik jarayon, innovatsiya.

Jahonda yuz berayotgan ilmiy-texnik taraqqiyot natijasida fanlarda yangi tarmoqlarning paydo bo'lishi hamda fanlararo integratsiyaning jadal rivojlanishi oliy ta'lim tizimida mutaxassislarni tayyorlash jarayonida axborotlar, xususan bilim, ko'nikma va malakalarga qo'yilgan talablarning ortishiga olib kelmoqda. Bunday sharoitlarda bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlash jarayoniga innovatsion va integratsion texnologiyalarni joriy qilish, axborotlarni uzatishda fanlararo aloqadorlik tamoyillariga qat'iy amal qilish muammolari yuzaga kelmoqda. Natijada oliy ta'lim muassasalarida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini tayyorlash jarayonining innovatsion va integratsion texnologiyalarini takomillashtirish zaruriyatini oshirmoqda. Dunyo miqyosida bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlash mazmuni, ijtimoiy va tabiiy yaxlitlik sifatida real dunyoning mavjudligi va rivojlanishi qonunlari, uning elementlari o'rtasidagi asosiy aloqalar va munosabatlarning tabiati haqida tasavvurlarni shakllantirishga qaratilgan tadqiqotlar olib borilmoqda. Xususan, innovatsion fikrlashni rivojlantirish muammosining o'ziga xos xususiyatlari, ta'limni tashkil etish jarayonida innovatsiya va integratsiya muammolari, integratsiyaning nazariy masalalariga bag'ishlangan tadqiqotlar natijalari muhim ahamiyatga ega.

Bugungi kunda “Yangi O‘zbekiston” sharoitida ta’lim tizimini modernizatsiya qilish, uni xalqaro ta’lim standartlariga moslashtirish hamda mehnat bozori talablariga javob beradigan raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, “Uchinchi Renessans” g‘oyasini amalga oshirishda boshlang‘ich ta’lim tizimi muhim strategik bosqich sifatida qaralmoqda.

So‘nggi yillarda boshlang‘ich ta’lim sohasida keng ko‘lamli islohotlar amalga oshirilib, o‘qituvchilarni zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanishga tayyorlashga alohida e’tibor qaratilmoqda. “Raqamli O‘zbekiston — 2030” strategiyasi doirasida ta’lim tizimiga raqamli texnologiyalarni integratsiya qilish bo‘yicha huquqiy va tashkiliy asoslar mustahkamlanmoqda. Bu esa ta’lim jarayonini yangi sifat bosqichiga olib chiqish imkonini bermoqda.

Ta’kidlash joizki, raqamli texnologiyalar ta’lim sifatini avtomatik tarzda oshirib yubormaydi. Ularning samaradorligi bevosita o‘qituvchining metodik tayyorgarligi, pedagogik mahorati va texnologiyani to‘g‘ri tanlay olish qobiliyatiga bog‘liqdir. Shu sababli bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarini metodik tayyorlash tizimida raqamli kompetensiyalarni shakllantirish dolzarb vazifa hisoblanadi.

Tadqiqotning asosiy maqsadi bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarini raqamli texnologiyalar asosida metodik tayyorlash tizimini takomillashtirish, uning didaktik imkoniyatlarini aniqlash hamda pedagogik jarayonga samarali joriy etishdan iboratdir. Shu bilan birga, zamonaviy o‘qituvchi nafaqat texnologiyadan foydalanuvchi, balki uni ta’lim jarayoniga integratsiya qila oladigan ijodkor mutaxassis bo‘lishi zarur.

Hozirgi davrda metodik tayyorgarlik jarayoni xalqaro baholash tizimlari va innovatsion pedagogik yondashuvlar bilan uzviy bog‘liq holda rivojlanmoqda. Ayniqsa, matematika fanini o‘qitish jarayonida raqamli vositalardan foydalanish o‘quvchilarning mantiqiy fikrlashini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

O‘qituvchining kasbiy-metodik tayyorgarligi uning bilim, ko‘nikma va malakalari bilan birga, ta’lim jarayonini loyihalash, tashkil etish va baholash kompetensiyalarini ham o‘z ichiga oladi. Bu jarayon o‘z-o‘zini rivojlantirishga yo‘naltirilgan uzluksiz faoliyat sifatida qaraladi.

Zamonaviy ta’lim tizimi o‘qituvchidan nafaqat an’anaviy metodlarni, balki innovatsion yondashuvlarni ham qo‘llashni talab etadi. Shu bois dars jarayonida elektron doska, kompyuter, proyektor kabi vositalardan foydalanish muhim bo‘lsa-da, ular dars samaradorligini avtomatik ta’minlab bermaydi. Asosiy omil – metodik to‘g‘ri tanlov va pedagogik mahoratdir.

Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarini raqamli texnologiyalar asosida tayyorlash tizimini takomillashtirish quyidagi yo‘nalishlarda amalga oshirilishi maqsadga muvofiq:

- ta’lim jarayonida raqamli vositalardan samarali foydalanish kompetensiyalarini shakllantirish;
- matematika va boshqa fanlarni o‘qitish metodikasi bilan raqamli texnologiyalar integratsiyasini ta’minlash;
- o‘quvchilarning intellektual rivojlanishiga yo‘naltirilgan pedagogik faoliyatni rivojlantirish;
- to‘garaklar, olimpiadalar va musobaqalar orqali amaliy ko‘nikmalarni shakllantirish;
- muammoli va tadqiqotga yo‘naltirilgan topshiriqlarni keng qo‘llash.

Olib borilgan tahlillar shuni ko‘rsatadiki, R. J. Ishmuhamedov va boshqa olimlarning fikrlariga ko‘ra, ta’lim jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish o‘qituvchining metodik rolini kuchaytiradi hamda uni maslahatchi va hamkor pozitsiyasiga olib chiqadi. Shuningdek, internet va raqamli platformalar o‘qituvchilarga masofaviy ta’lim, onlayn darslar, virtual muloqot va elektron resurslardan foydalanish imkonini yaratadi. Bu esa ta’lim jarayonini yanada moslashuvchan va interaktiv qiladi.

Xulosa qilib aytganda, bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarini raqamli texnologiyalar vositasida metodik tayyorlash tizimini takomillashtirish zamonaviy ta’lim taraqqiyotining ajralmas qismi bo‘lib, u ta’lim sifatini oshirish, o‘quvchilarning intellektual salohiyatini rivojlantirish va pedagogik jarayonni innovatsion bosqichga olib chiqishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF–60-son qarori.
2. O‘zbekiston Respublikasi oliy ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi (2019-yil 8-oktyabr, PF–5847).
3. 2022-yil 6-iyuldagi "O'zbekiston Respublikasining 2022-2026- yillarga mo'ljallangan innovatsion rivojlanish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-60-son Farmonlari

4. Ruzimatov, J. (2024). THE ROLE OF USING DIGITAL EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN METHODICAL TRAINING OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS. Евразийский журнал академических исследований, 4(3 Part 2), 109-113.
5. Rozimatov, J. (2023). ENHANCING THE METHODOLOGY FOR UTILIZING DIGITAL EDUCATIONAL TECHNOLOGIES AMONG FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS (USING NATURAL SCIENCE AS AN EXAMPLE). Евразийский журнал академических исследований, 3(12 Part 2), 11-13.
6. Ravshan, A., Sirojiddin, G., Azamat, Z., & Gulizahro, T. (2023). DEVELOPING EFFECTIVE APPROACHES TO THE USE OF MODERN INFORMATION TECHNOLOGY IN EDUCATION. Horizon: Journal of Humanity and Artificial Intelligence, 2(6), 53-55.
7. Abdullayeva Q. va b. O'qish kitobim. 2- sinf, T., 2021.
8. Abdullayeva Q., va boshqalar "Savod o'rgatish darslari" T., "O'qituvchi", 1996